

Or.A.0715/3/19

Warszawa, 10 stycznia 2019 roku

Szanowna Pani
Bożenna Kolba
Prezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia
Kupców i Drobnej Wytwórczości

Szanowna Pani Prezes,

w odpowiedzi na Pani list, po ponownym przeanalizowaniu poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach lokalnych i opłatach lokalnych, przedstawiam nasze stanowisko w niniejszej sprawie.

Oczywiście opłata targowa ma charakter fiskalny, jednakże nie można twierdzić, że ma ona wyłącznie taki charakter nie pełniąc innych funkcji. Co więcej – są to funkcje, które nie są możliwe do zastąpienia obecnie istniejącymi instrumentami prawnymi.

Na wstępie należy zauważyć, że pomimo, iż opłata targowa często pełni również funkcję porządkującą, pozwala gminie na realne utrzymanie ładu na jej terenie. Obecnie opłata targowa w wielu miastach ma jedynie symboliczną wysokość a uiszczenie jej nie jest nadmiernym zobowiązaniem. Dla przykładu w Krakowie opłata ta wynosi kolejno 1 zł za handel warzywami i owocami, jajami, choinkami, gałęziami z wyłączeniem owoców południowych, wyrobów wikliniarskich czy rzeczy używanych, giełdy staroci i książek, 3 zł za handel kwiatami, owocami południowymi i artykułami spożywczymi, obwarzankami oraz 0,50 zł za handel z ręki, kosza czy wiadra, itd. W wielu polskich miastach wysokości opłaty targowej kształtują się na podobnym poziomie, przykładem są takie miasta jak Nowy Sącz czy Nowy Targ, gdzie również wysokości opłat nie są znaczne. W związku z powyższym nie można zgodzić się ze stanowiskiem, że taka wysokość opłaty stanowi znaczące obciążenie nawet dla drobnych kupców, bo opłata w tej wysokości stanowi znikomy wydatek. Natomiast w wypadku sprzedaży w miejscach do tego nieprzeznaczonych, czyli np. wspomnianych przez Państwa chodnikach, opłata targowa za jeden dzień wynosi w mieście Krakowie 500 zł. Nie sposób zauważyć,

na tym konkretnym przykładzie, że wprowadzenie tak wysokiej opłaty targowej za handel w miejscach niedozwolonych, w porównaniu do opłat jakie obowiązują w przypadku handlu w miejscach dozwolonych, wpływa realnie na ład i porządek w mieście, bowiem każdy rozsądny kupiec zaniecha handlu w miejscu niedozwolonym na rzecz miejsca wyznaczonego.

Inne przytoczone przez Państwa narzędzia zwalczania nielegalnego handlu siłami gminy są nieskuteczne.

W pierwszej kolejności za nietrafne należy uznać przytaczanie przez Państwa przepisów odnośnie kary jaka może być naliczana w przypadku bezprawnego zajęcia pasa drogowego. Po pierwsze należy zauważyć, że nie wszystkie chodniki znajdują się w pasie drogowym, a handel w miejscach niedozwolonych dotyczy również miejsc, które nie są chodnikami np. osiedlowe schody, kładki dla pieszych czy place, które nie znajdują się w obrębie pasa drogowego. Po drugie, w praktyce wspomniana przez państwa kara stosowana jest głównie w przypadku prowadzenia prac remontowo-budowlanych w obrębie pasa drogowego. Łatwo wyobrazić sobie sytuację, w której sprzedawca zajmuje pas drogowy przez 5 godzin dziennie, każdego dnia w innym miejscu. Możliwość skutecznego wymierzenia sankcji w takim przypadku jest iluzoryczna. Kara jest wymierzana w drodze decyzji administracyjnej poprzedzonej postępowaniem administracyjnym. Za każdy dzień – wobec innej lokalizacji – konieczne jest wydanie odrębnej decyzji. Bardzo szybko koszty operacyjne takiego sposobu dyscyplinowania okazałyby się wyższe niż możliwa do ściągnięcia kara.

Jak słusznie Państwo wskazali, gminy w ramach planowania i zagospodarowania przestrzennego mogą wyznaczać miejsca, w których może być prowadzona lub zakazana działalność określonego rodzaju i w ten sposób kształtować właściwe granice targowisk. Są to jednak kompetencje związane z kształtowaniem ładu przestrzennego, a zatem w istocie możliwości wznoszenia budynków o określonym przeznaczeniu. Przepisy te nie odnoszą się bezpośrednio do handlu w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

W punkcie ostatnim należy wskazać, że w gruncie rzeczy przepisy kodeksu wykroczeń w art. 60³ §1 stwarzają możliwość nałożenia grzywny na osobę, która prowadzi sprzedaż na terenie należącym do gminy lub będącym w jej zarządzie poza miejscem do tego przeznaczonym, przez właściwe organy gminy, jednak egzekwowanie tego przepisu, w gminach w których nie funkcjonują straż miejska czy gminna, jest praktycznie niemożliwe. Policja, pomimo, iż ma narzędzie do egzekwowania tego przepisu to w praktyce nie zajmuje się ściganiem drobnych wykroczeń. Przepis art. 17 § 3 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia wskazuje, że oskarżycielem publicznym może być organ administracji samorządowej (starosta, prezydent miasta, burmistrz, wójt) w sprawie, w której wykroczenie zostało wykryte w zakresie jego działania to w praktyce przepis ten ma marginalne znaczenie, ponieważ pracownikowi organu oddelegowanemu do kontrolowania, czy w miejscach niedozwolonych jest

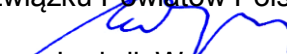
prowadzony handel nie przysługiwałoby prawo do nakładania mandatu. Co więcej sprzedaż na terenie nienależącym do gminy – jak wskazuje doktryna np. na terenie prywatnej posesji, pod gołym niebem wzdłuż dróg niebędących w zarządzie gminy (choćby wzdłuż dróg powiatowych, wojewódzkich, czy krajowych) nie stanowi wykroczenia penalizowanego w art. 60³ §1 kodeksu wykroczeń.

Opiniowany przez nas projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (druk sejmowy nr 2937) ogranicza się do likwidacji opłaty targowej bez wprowadzenia alternatywnych sposobów zwalczania nielegalnego handlu na terenie gmin i jako taki musiał uzyskać opinię negatywną. Nie jesteśmy jednak przeciwni likwidacji opłaty targowej *a priori*. System dochodów jednostek samorządu terytorialnego może ulegać zmianom. Rozważenie przez Związek Powiatów Polskich zmiany stanowiska wymagałoby jednak wprowadzenia do projektu nowelizacji co najmniej dwóch rzeczy:

- 1) zaproponowania rzeczywiście skutecznych sposobów zwalczania nielegalnego handlu siłami gmin;
- 2) zrekompensowania wynikającego ze zniesienia opłaty targowej uszczerbku w dochodach jednostek samorządu gminnego.

Z poważaniem,

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn